

Toelichting

Algemeen

1. Inleiding

In het Besluit advisering beschut werk worden regels gesteld op basis waarvan het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) gemeenten adviseert over de behoefte aan beschut werk op grond van artikel 10b van de Participatiewet. Beschut werk is werk voor mensen die wel kunnen werken maar dit alleen kunnen onder beschutte omstandigheden.

Met dit wijzigingsbesluit beoogt de regering de overgang van een beschut werkplek naar een baan in het kader van de banenafpraak of naar werk zonder ondersteuning te versoepelen. Ook wordt zekerheid geboden als -in de omgekeerde situatie- iemand terug moet vallen in beschut werk als de baan buiten de beschutte werkomgeving onverhoopt (tijdelijk) niet lukt. Doel is ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen werken op het niveau van hun eigen kunnen en dat mensen geen belemmeringen ervaren om stappen te zetten in hun ontwikkeling.

In paragraaf 2 van deze nota van toelichting gaat de regering allereerst in op de aanleiding en het doel van de aanpassingen. In paragraaf 3 worden de aanpassingen nader beschreven. In paragraaf 4 wordt een toelichting gegeven op de gegevensverwerking in relatie tot de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming. In paragraaf 5 wordt ingegaan op de ontvangen commentaren en adviezen. Het ontwerp zal voor parlementaire betrokkenheid vier weken 'voorhangen' in beide Kamers der Staten-Generaal zodat eventuele wensen en bedenkingen kenbaar kunnen worden gemaakt. In deze paragraaf wordt ook hierop ingegaan. In paragraaf 6 worden de financiële gevolgen en de regeldruk toegelicht.

2. Aanleiding en doel

Beschut werk is zoals gezegd werk voor mensen die wel kunnen werken maar dit alleen kunnen onder beschutte omstandigheden. Voor veel mensen met beschut werk is en blijft dit de meest passende plek. Soms ontwikkelen mensen zich echter op een beschutte werkplek dusdanig dat een baan in het kader van de banenafpraak of (in een uitzonderlijk geval) wellicht ook werk zonder ondersteuning beter bij hen past. Hierbij is het belangrijk dat zij daarbij geen belemmering ervaren om zekerheden kwijt te raken.

In het project Sijmpel Switchen in de Participatieketen van het Ministerie van SZW en Divosa zijn knelpunten opgehaald die mensen met een aanspraak op beschut werk, gemeenten en UWV ervaren op het gebied het switchen tussen beschut werk en de banenafpraak/werk zonder ondersteuning. Die knelpunten zijn:

- De aanspraken op beschut werk en banenafspraken kunnen niet naast elkaar bestaan.
- Om aanspraak te maken op beschut werk en de banenafspraken wordt van verschillende criteria uitgegaan. Hierdoor komen mensen niet per definitie in aanmerking voor de banenafspraken als zij niet langer voldoen aan de criteria voor beschut werk (en vice versa).
- Wanneer mensen een aanspraak op beschut werk hebben en de stap naar de banenafspraken of regulier werk kunnen en willen zetten, dan:
 - zijn zij vaak terughoudend om deze stap daadwerkelijk te zetten omdat zij niet de zekerheid hebben dat zij kunnen terugvallen op hun positieve advies beschut werk als blijkt dat het toch niet lukt op een baan in het kader van de banenafspraken of een reguliere baan.
 - worden gemeenten en UWV geconfronteerd met extra beoordelingen en administratie.

De regering wil een deel van deze knelpunten wegnemen door aanpassing van de regels van het Besluit advisering beschut werk. In de volgende paragraaf worden de aanpassingen toegelicht.

3. Aanpassingen

Overstappen van beschut werk naar werk in de banenafspraken of een baan zonder ondersteuning

Wanneer iemand werkt in een beschut dienstverband maar wil werken op een baan in het kader van de banenafspraken of werk zonder ondersteuning, dan kan diegene dit bespreken met zijn contactpersoon van de gemeente en met zijn werkgever.

Op grond van artikel 38b, eerste lid, van de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv) komt iemand van wie door het college van burgemeester en wethouders is vastgesteld dat hij uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft niet in aanmerking voor de doelgroep banenafspraken. Dat betekent dat iemand alleen kan overstappen naar een baan in het kader van de banenafspraken als het advies en daarmee de aanspraak op beschut werk is vervallen. Voorheen gold dat:

- a) het advies alleen kon vervallen als betrokkene eerst een aanvraag doet bij UWV voor de beoordeling van het arbeidsvermogen.
- b) een verzekeringsarts en arbeidsdeskundige van UWV altijd vaststelde of de betrokkene een arbeidsbeperkte is zoals bedoeld in artikel 38b van de Wfsv. Mocht hier sprake van zijn, dan verviel het positieve advies beschut werk en kon de aanspraak op beschut werk worden beëindigd. Vervolgens kon deze persoon door UWV worden opgenomen in het doelgroepregister en kon betrokkene werken in het kader van de banenafspraken.

Wanneer het gaat om beschut werk, de Wajong of de doelgroep banenafspraken, voert UWV altijd een gecombineerde beoordeling uit. Dit betekent dat wanneer UWV vindt dat de meest passende uitkomst een andere is dan waarom in eerste instantie is gevraagd, dan wordt in overleg met de aanvrager het onderzoek en de beoordeling op die andere uitkomst gericht, zodat daarvoor geen nieuwe aanvraag hoeft te worden ingediend.

Met voorliggend besluit is het huidige proces zoals hierboven omschreven, versimpeld voor de betrokken werknemer en minder belastend gemaakt voor de uitvoering door gemeenten en UWV. Wanneer de gemeente – op aanvraag van betrokkene- van mening is dat de stap van beschut werk naar de banenafspraken of werk zonder ondersteuning, kan worden gezet, kan het positieve advies beschut werk zonder inhoudelijke beoordeling worden omgezet in een negatief advies. Hiermee vervalt ook de aanspraak beschut werk en kan men in het doelgroepregister worden opgenomen (wanneer aan de

criteria voor de banenafpraak wordt voldaan). Hierbij is belangrijk dat mensen goed weten of zij aan de criteria voor banenafpraak voldoen en goed weten wat er voor ze verandert als zij de stap van beschut werk naar de banenafpraak zetten. Gemeenten en UWV hebben een belangrijke taak om mensen hier goed over te informeren. Deze taak, wordt met het oog op de beoogde versimpeling, extra belangrijk.

Van de banenafpraak/ werk zonder ondersteuning weer terug naar beschut werk
Wanneer iemand van beschut werk naar de banenafpraak/ werk zonder ondersteuning overstapt en het blijkt dat de baan toch niet passend is, of betrokkene een terugval in capaciteiten ervaart, dan kan betrokkene, in overleg met de werkgever en na goedbevinden van de gemeente, zonder inhoudelijke beoordeling van UWV terug naar een baan in het kader van beschut werk. Het overleg met de werkgever is in dit kader belangrijk, omdat de werkgever vaak goed zicht heeft op de ontwikkelmogelijkheden en belastbaarheid van betrokkene.

Tot inwerkingtreding van deze aanpassing in het Besluit was hier (opnieuw) een inhoudelijke beoordeling van UWV voor nodig. Dit betekende dat UWV – op aanvraag van betrokkene – altijd onderzocht of iemand nog steeds voldeed aan de criteria voor beschut werk. Dit proces bracht voor betrokkene (te)veel onzekerheid mee waardoor de overgang vaak niet werd gemaakt. Zodra UWV een positief advies had uitgebracht, kon, indien de gemeente een beschikking beschut werk had afgegeven, UWV betrokkene verwijderen uit het doelgroepregister.

Door de aanpassing in het voorliggende besluit kan betrokkene op verzoek het positieve advies beschut werk terugkrijgen, zonder dat hier een inhoudelijke beoordeling van UWV voor nodig is. Om het positieve advies – en daarmee het positieve besluit van de gemeente over de aanspraak op beschut werk te laten herleven, geldt het volgende:

1. Een positief advies beschut werk wordt – zoals voor de inwerkingtreding van dit besluit ook gold – voor onbepaalde tijd afgegeven.
2. Wanneer iemand de stap van beschut werk naar de banenafpraak/ werk zonder ondersteuning zet, wordt het positieve advies beschut werk – conform bovenstaande procedure – zonder inhoudelijke beoordeling omgezet in een negatief advies.
3. Wanneer betrokkene – na overstap naar de banenafpraak/ werk zonder ondersteuning – het advies en de aanspraak op beschut werk weer terug wil krijgen, dan kan betrokkene dit bespreken met de contactpersoon van de gemeente en de werkgever.
4. Wanneer de gemeente – met betrokkene – van mening is dat er opnieuw een aanspraak op beschut werk moet zijn, wordt hiermee het positieve advies van UWV (dat eerder is omgezet naar een negatief advies) automatisch weer van kracht. Op basis daarvan kan de gemeente een beschikking afgeven waarmee de aanspraak op beschut werk wordt geactiveerd.
5. Nadat positief op de aanvraag beschut werk is beschikt, koppelt de gemeente dit aan UWV terug en registreert UWV dat voor betrokkene een positief advies voor beschut werk geldt. Ook wordt de werkgever geïnformeerd.

Op basis van de wijziging ontstaat dus geen nieuwe aanspraak. Het is een vereenvoudiging van het proces, waarmee een bestaande aanspraak makkelijk kan herleven.

4. Gegevensverwerking

Voor de gegevensverwerking heeft de voorgestelde regeling zeer beperkt tot geen impact. Eerder uitgewisselde persoonsgegevens vormen de grondslag voor de uitvoering zoals in deze regeling voorgesteld. Met de wijziging vindt een extra uitwisseling van persoonsgegevens niet langer plaats.

5. Ontvangen commentaren en adviezen

PM

6. Regeldrukgevolgen

De inhoudelijke nalevingskosten en de administratieve lasten vormen gezamenlijk de kosten die samenhangen met regeldruk. Het kabinet streeft ernaar de regeldruk voor burgers, bedrijven en professionals terug te dringen. De regeldrukeffecten van de wijzigingen in voorliggend besluit zijn nihil. De procesversimpeling die het voorliggend besluit beoogt, zorgt naar verwachting juist voor afname van regeldruk voor zowel de betrokkene die aanspraak maakt op beschut werk als voor UWV.

7. Financiële gevolgen

De financiële effecten van de wijzigingen in voorliggend besluit op de uitvoeringskosten van UWV en gemeenten zijn beperkt. Deze zullen binnen de bestaande begroting van UWV worden ingepast.

8. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 juli 2023. Daarmee wordt voldaan aan het kabinetsbeleid van vaste verandermomenten voor regelgeving, zoals neergelegd in aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Dat beleid houdt in dat een algemene maatregel van bestuur in werking treedt op 1 januari of 1 juli.

Artikelsgewijs

Artikel 1, onderdelen A en B

In artikel 3 wordt geregeld dat een positief advies voor een indicatie 'beschut werk' wordt omgezet in een negatief advies op het moment dat de betrokkene werk vindt buiten de beschutte werkomgeving. Dit kan werk zijn binnen de zogenaamde banenafspraken als bedoeld in artikel 38b van de Wet financiering sociale verzekeringen, of anderszins werkt buiten de beschutte omgeving.

Onderdeel a van het vierde lid is uitsluitend tekstueel gewijzigd om zo beter aan te sluiten op het nieuwe onderdeel b van dat lid. In onderdeel b is bepaald dat het positieve advies van een persoon die eerder in een beschutte werkomgeving heeft gewerkt weer herleeft, als hij enige tijd ander werk buiten die omgeving heeft verricht maar weer in de beschutte werkomgeving aan het werk zal gaan.

Op basis van het positieve advies van UWV is het aan het college van burgemeester en wethouders om te besluiten een of een persoon aanspraak kan maken op beschut werk. Indien het college van burgemeester en wethouders besluit dat dat het geval is, kan betrokkene weer aan het werk in de beschutte omgeving.

De Minister voor Armoedebestrijding,
Participatie en Pensioenen,

C.J. Schouten